

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 145/2568

บริษัท อ.ผู้ร้อง นาง ล.ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 442, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยว่า เหตุรณกันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของ ป. และผู้ตาย โดยทั้งสองฝ่ายต่างมีส่วนประมาทด้วยกันโดยไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันนั้น เป็นการใช้ดุลพินิจของ อนุญาโตตุลาการในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานโดยรับฟังข้อเท็จจริงว่า เหตุรณกันจนเกิดความเสียหายคือความตายของผู้ตายเกิดขึ้นเพราะความผิดของฝ่ายผู้ร้องคือ ป. และความผิดของฝ่ายผู้คัดค้านคือผู้ตายเองโดยมีส่วนทำความผิดพอ ๆ กัน แต่กลับชี้ขาดให้ผู้ร้องซึ่งเป็น ผู้รับประกันภัยความรับผิดที่เกิดจากรณันต์ของ ป. เป็นผู้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้คัดค้าน เป็นการชี้ขาดที่ไม่สอดคล้องกับที่ได้ใช้ดุลพินิจรับฟังข้อเท็จจริง เพราะไม่มีเหตุผลใดที่คู่พิพาทที่มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายฝ่ายหนึ่งจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งที่ต่างมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายเท่ากัน ทั้งยังขัดต่อหลักการกำหนดค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 อย่างชัดเจน ไม่อาจถือได้ว่าการกำหนด ค่าเสียหายเช่นนี้เป็นการใช้ดุลพินิจตามกฎหมายของอนุญาโตตุลาการ การยอมรับหรือการบังคับ ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเช่นนี้ย่อมถือได้ว่าเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นเหตุเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 วรรคสาม (2) (ข)

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในคดีข้อพิพาทหมายเลขดำที่ ขม.92/2564 หมายเลขแดงที่ ขม.41/2565 ของสำนักงาน คปภ.ภาค 1 (เชียงใหม่) ผู้คัดค้านยื่นคำ คัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ฟังยุติได้ว่า ผู้ร้อง ผู้คัดค้าน และบริษัท อ. ร่วมกันตกลงระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการประนอมข้อพิพาทและวิธีอนุญาโตตุลาการ ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม การประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เป็นผู้จัดให้มีการอนุญาโตตุลาการ มีผู้คัดค้านเป็นผู้เสนอ ข้อพิพาท ผู้ร้องเป็นผู้คัดค้านที่ 1 และบริษัท อ. เป็นผู้คัดค้านที่ 2 ต่อมาวันที่ 6 พฤษภาคม 2565 อนุญาโตตุลาการมีคำวินิจฉัยว่า เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2564 เวลา 7.55 นาฬิกา นางประภัสสรชัย รณันต์ไปตามถนนพหลโยธินจากจังหวัดพะเยามุ่งหน้าไปทางอำเภอพาน ในช่องเดินรถด้านขวา เข้าสู่บริเวณทางเดินรถที่เกิดเหตุ อันเป็นช่องเดินรถด้านขวาซึ่งเป็นจุดกลับรถ ขณะนั้นผู้ตายขับ รถจักรยานยนต์ในช่องเดินรถด้านซ้ายอยู่ด้านหน้ารถยนต์คันอื่นและรถยนต์ของนางประภัสสร ผู้ตายเปลี่ยนช่องเดินรถเข้าไปในช่องเดินรถด้านขวา ทำให้รถทั้งสองคันเฉี่ยวชนกัน เป็นเหตุให้ ผู้ตายบาดเจ็บสาหัสและถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา รถยนต์ของนางประภัสสรเอาประกันภัย ภาคบังคับไว้กับผู้คัดค้านที่ 1 (ผู้ร้อง) และเอาประกันภัยไว้กับผู้คัดค้านที่ 2 (บริษัท อ.) ผู้เสนอ ข้อพิพาท (ผู้คัดค้าน) เป็นภริยาผู้ตาย และในประเด็นข้อพิพาทระหว่างผู้เสนอข้อพิพาท

(ผู้คัดค้าน) กับผู้คัดค้านที่ 1 (ผู้ร้อง) ที่ว่า ผู้ตายมีส่วนประมาทหรือไม่ เพียงใด กับประเด็นข้อพิพาทระหว่างผู้เสนอข้อพิพาท (ผู้คัดค้าน) กับผู้คัดค้านที่ 2 (บริษัท อ.) ที่ว่า เหตุเกิดจากความประมาทของนางประภัสสรหรือของผู้ตาย วินิจฉัยรวมกันไปว่า ผู้เสนอข้อพิพาท (ผู้คัดค้าน) ผู้คัดค้านที่ 1 (ผู้ร้อง) และผู้คัดค้านที่ 2 (บริษัท อ.) ต่างไม่มีผู้เห็นเหตุการณ์เป็นพยาน และต่างก็มีผู้รับมอบอำนาจหรือผู้แทนมาให้ถ้อยคำเป็นพยานเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ต่างก็อ้างคำพิพากษาศาลจังหวัดเชียงราย คดีหมายเลขแดงที่ อ.447/2564 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2564 ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย โจทก์ กับนางประภัสสร จำเลย เป็นพยานหลักฐาน ตามคำพิพากษาดังกล่าวระบุรับฟังข้อเท็จจริงว่า ก่อนเกิดเหตุ นางประภัสสรขับรถยนต์ในช่องเดินรถด้านขวาด้วยความเร็วสูงเกินสมควร ฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจร ขณะนั้นผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ในช่องเดินรถด้านซ้ายอยู่หน้ารถยนต์คันอื่นและรถยนต์ของนางประภัสสร ผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ด้วยความประมาทโดยเปลี่ยนช่องเดินรถเข้าไปในช่องเดินรถด้านขวาซึ่งเป็นช่องเดินรถของนางประภัสสร โดยไม่ดูให้ดีเสียก่อนว่ามีรถยนต์ของนางประภัสสรแล่นตามหลังมาด้วยความเร็วสูงเกินสมควรและเป็นระยะที่ไม่ปลอดภัย ด้วยความประมาทของนางประภัสสรและผู้ตายทำให้รถทั้งสองคันเฉี่ยวชนกันในช่องเดินรถของนางประภัสสร เป็นเหตุให้ผู้ตายบาดเจ็บสาหัสและถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา พยานของคู่พิพาทไม่มีน้ำหนักให้รับฟังเป็นอย่างอื่น จึงรับฟังว่านางประภัสสรและผู้ตายต่างมีส่วนประมาทด้วยกันโดยไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน และชี้ขาดให้ผู้คัดค้านที่ 1 (ผู้ร้อง) ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน 250,000 บาท และผู้คัดค้านที่ 2 (บริษัท อ.) ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน 150,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของค่าสินไหมทดแทนที่ผู้คัดค้านแต่ละรายต้องรับผิดชอบนับแต่วันถัดจากวันยื่นคำเสนอข้อพิพาท (ยื่นเสนอข้อพิพาทวันที่ 27 สิงหาคม 2564) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้เสนอข้อพิพาท (ผู้คัดค้าน) และให้ผู้เสนอข้อพิพาท (ผู้คัดค้าน) ฝ่ายหนึ่ง ผู้คัดค้านที่ 1 (ผู้ร้อง) ฝ่ายหนึ่ง และผู้คัดค้านที่ 2 (บริษัท อ.) ฝ่ายหนึ่ง รับผิดชอบค่าป่วยการอนุญาโตตุลาการและค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่ายละหนึ่งส่วนเท่ากัน ให้ปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำชี้ขาด คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ให้ผู้ร้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้คัดค้าน ทั้งที่ได้วินิจฉัยว่า นางประภัสสรผู้เอาประกันภัยและผู้ตาย มีส่วนประมาทด้วยกันโดยไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน นั้น จะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นเหตุให้เพิกถอนคำชี้ขาดตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 วรรคสาม (2) (ข) หรือไม่ เห็นว่า การที่อนุญาโตตุลาการพิจารณาพยานหลักฐานของผู้คัดค้านและผู้ร้องซึ่งเป็นคู่พิพาทที่เสนอในชั้นพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ แล้ววินิจฉัยว่า เหตุรถชนกันเกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่อของนางประภัสสร และความประมาทเลินเล่อของผู้ตาย โดยทั้งนางประภัสสรและผู้ตายต่างมีส่วนประมาทด้วยกันโดยไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันนั้น เป็นการใช้ดุลพินิจของอนุญาโตตุลาการในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน โดยรับฟังข้อเท็จจริงว่าเหตุรถชนกันจนเกิดความเสียหายคือความตายของผู้ตายเกิดขึ้นเพราะความผิดของฝ่ายผู้ร้องคือนางประภัสสร และความผิดของฝ่ายผู้คัดค้านคือผู้ตายเอง โดยมีส่วนทำความผิดพอ ๆ กัน แต่กลับชี้ขาดให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยความรับผิดชอบที่เกิดจากรถยนต์ของนางประภัสสรเป็นผู้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้คัดค้าน เป็นการชี้ขาดที่ไม่สอดคล้องกับที่ได้ใช้ดุลพินิจรับฟังข้อเท็จจริงเอง ขัดต่อตรรกะ ไม่สมเหตุผลอย่างยิ่ง เพราะไม่มีเหตุผลใดที่คู่พิพาทที่มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายฝ่ายหนึ่งจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทั้งที่ต่างมีส่วนก่อให้เกิด

ความเสียหายเท่ากัน ทั้งยังขัดต่อหลักการกำหนดค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 อย่างชัดเจน ไม่อาจถือได้ว่าการกำหนดค่าเสียหายเช่นนี้เป็นการใช้ดุลพินิจตามกฎหมายของอนุญาโตตุลาการ การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเช่นนี้ย่อมถือได้ว่าเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นเหตุเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ตาม พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 วรรคสาม (2) (ข) และสมควรต้อง เพิกถอนเสีย ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าคำชี้ขาดให้ผู้ร้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้คัดค้าน เป็นการใช้ดุลพินิจของอนุญาโตตุลาการในการรับฟังพยานหลักฐานและชี้ขาดข้อพิพาท ยังไม่อาจ ถือได้ว่าเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และยกคำร้องของผู้ร้อง มานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น อนึ่ง คดีนี้ผู้ร้องอุทธรณ์โดยเสีย ค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มา 5,000 บาท สูงกว่าที่ผู้ร้องต้องชำระตามตาราง 1 (1) (ข) ท้าย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงเห็นควรมีคำสั่งคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินแก่ผู้ร้อง พิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ภาค 1 (เชียงใหม่) ในคดีข้อพิพาทหมายเลขดำที่ ชม.92/2564 หมายเลขแดงที่ ชม.41/2565 ให้คืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินมาในชั้นอุทธรณ์ 3,750 บาท แก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองชั้นศาลนอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ

องค์คณะ

ตุล เมฆยงค์ · สุพัฒน์ พงษ์ทัดศิริกุล · เรืองศักดิ์ วิริยะชัยวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/145/2568>